

за ефикасно запазване на мира на народитѣ. Въ такъвъ случай Главниятъ секретарь свиква незабавно Съвета по искането на който и да е членъ отъ Обществото.

à sauvegarder efficacement la paix des Nations. En pareil cas, le Secrétaire général convoque immédiatement le Conseil, à la demande de tout Membre de la Société.

Въобще, дадена е на членоветѣ на Обществото, както и на неговитѣ органи — Съвета, Събранието и Секретарията възможность да взематъ веднага нуждитѣ мерки за ефикасно запазване на мира,

2. *Активностъ на Обществото.* Чл. 11 е центъра на активността на Обществото на Народитѣ. Той се прилага най-често въ международния животъ, тъй като на него сж се позовавали всички държави, когато е имало опасностъ отъ война или поводъ за международни спорове. Ние ще изброимъ тукъ най-важнитѣ случаи, въ които тоя членъ е поставенъ въ действие следъ учредяването на Обществото. Тѣ сж:

а.-Спорътъ между Швеция и Финландия относително Аландскитѣ острови. Тоя споръ бѣ разрешенъ отъ една следствена комисня, назначена отъ Съвета.

б.-Конфликтътъ между Армения и Турция. Съветътъ обаче, не можа да укаже никакво въздействие за прекратяване враждебнитѣ дѣйствия. Войната избухна и Армения бѣ победена.

в.-Спорътъ между Полша и Литва, относително владението на гр. Вилна. Спорътъ се разреши окончателно отъ Конференцията на Посланицитѣ на Великитѣ Държави.

г.- Спороветѣ между Албания, Гърция и Югославия относително границитѣ помежду имъ. Съветътъ отложи разрешението на тоя споръ до произнасянето на Конференцията на Посланицитѣ въ Парижъ.

д.-Въпросътъ за Горна Силезия. Следъ дълги разисквания тоя въпросъ се разреши съ една Конвенция между Полша и Германия и Заключителенъ Протоколъ.

е.-Спороветѣ между България, Румъния, Гърция и Югославия, предизвикани отъ движението на въоръжени чети въ пограничните зони на тия държави. На 14 юний 1922 г. Румънскитѣ Пълномощенъ Министъръ направи предъ Българското Правителство официални постъпки отъ името на тритѣ съседни държави, като заяви, че счита България отговорна за движението на четитѣ и че иска отъ нея да вземе своевремено мерки за да се избѣгне по-голѣмото влошаване на отношенията. България се обърна къмъ Съвета на Обществото и като заяви, че е взела всички мерки за възпрепятствуване на четническото движение, поиска това да се констатира и отъ самия него чрезъ анкета или по каквѣто другъ начинъ намѣри за добре. Съветътъ проучи въпроса отъ самитѣ заинтересувани и следъ като разбра, че тѣ сж въ преки преговори помежду си за уреждането на въпроса за четничеството, поиска само да бжде осведоменъ, за да се намеси въ случай на изостряване на отношенията имъ. На следната година — 1923 г. — обаче, Българското Правителство уведоми Обществото, че преговоритѣ между него и Югославянското се развиватъ миролюбиво (Конференцията въ Нишъ 1 Мартъ 1923 г.), а следъ това продължението ѝ въ София.¹⁾

ж.-Спорътъ между Унгария и Румъния по време на нахлуването на последната въ Унгария за сваляне на болшевишкото правителство.

з.- Спорътъ за източна Карелия.

и.-Спорътъ между Франция и Великобритания върху декрета за националноститѣ въ Тунисъ и Мароко.

к.-Итало-Гръцкия въпросъ относително Корфу, който бѣ изгладенъ чрезъ намесата на Конференцията на Посланицитѣ. Съветътъ си взе само бележка отъ нейнитѣ резолюции.

л.-Спорътъ за Мемелъ.

м.-Спорътъ между България и Гърция относително защитата на малцинствата. Следъ като презъ 1924 г. Гръцкия Делегатъ съ редовно пълномощно се съгласи да подпише известния подъ името „Женевски Протоколъ“ за защитата на малцинствата въ който страна бѣ самото Общество на Народитѣ въ лицето на Главния Секретарь и съгласно чл. 5 отъ сжщата тя трѣбваше веднага съ подписването да се счита влѣзла въ сила, гръцитѣ отказаха ратифицирането и безъ Съвета да направи нѣщо повече и намери формула за заставянето на Гърция да се подчини.²⁾

¹⁾ Подробности гл. Т. I, стр. 282.

²⁾ Подробности гл. Т. I, стр. 294.